

zij dien tempel hebben moeten optrekken, hebben zij veracht, versmaad. Want deze tempel bleef in glorie en glans zoo ver ten achter bij de heerlijkheid van Salomo's tempel. Het oprichten van Gods koningsheerschappij in hun dagen was hun te gering. Zij konden er niet in zien het begin van Gods onbeweeglijk koninkrijk, den aanvang der wedergeboorte van hemel en aarde. En Israëls ongeloof bij dien tempelbouw heeft zich geculmineerd in den steen, waarmee zij den hoeksteen, den sluitsteen moesten leggen. De hoeksteen van een gebouw vond zijn plaats boven het portaal en bepaalde de vastheid, de soliditeit, en alzoo de glorie en de schittering van een gebouw. Wie den hoeksteen verwerpt, verwerpt het gansche gebouw. Israëls bouwlieden hebben dezen tempel niet begeerd. Zij hebben er geen schoonheid, geen glans in kunnen ontdekken. Maar wat blijkt nu op dezen feestdag? Wel, dat in dien tempel liggen al de krachten der wereldoverwinning. Gods verbondstrouw, Gods reddende, verlossende liefde straalt uit dien tempel als nooit te voren. Dat hebben zij ondervonden in hun strijd tegen het gansche heldendom. Al hun vijanden zijn overwonnen. Gods koningsheerschappij is gevestigd tot in alle eeuwigheid. De kracht, welke uit dezen tempel komt, is zoo groot, dat neergeworpen worden alle tronen, machten, heerschappijen. Op dezen feestdag zien zij dien tempel geheel anders. Zij zien nu dien hoeksteen boven het tempelportaal in het licht van Gods eeuwige heerschappij, in den glans van Gods verlossende, reddende verbondstrouw. Uit dien tempel komen Gods wereldoverwinnende krachten, waaruit voor hen opkomt de glorie van Gods onbeweeglijk koninkrijk. Psalm 118 is een lied geworden van Israëls groote verbazing over Gods wonderwerk. De steen, dien de bouwlieden veracht hebben, is van God ten hoofd des hoeks gelegd. Deze tempel staat hier als bewijs, dat 's Heeren genadeheerschappij is opgericht tot in eeuwigheid, dat van hier uit begint de wereldoverwinning, opdat het koninkrijk zij des Heeren. Dat is hun stomme verbazing op dezen feestdag, als zij opzien naar dien hoeksteen, welke de glorie en de glans van den tempel bepaalt. Hun stomme verwondering, waaraan zij lucht geven: „Dit werk is door Gods alvermogen, door 's Heeren hand alleen geschied. Het is een wonder in onz' oogen; Wij zien het, maar doorgronden 't niet!“. God heeft in dezen nietigen, geringen, voor het oog der wereld niets beteekenenden tempel de krachten der wereldoverwinning gelegd, den aanvang van Zijn eeuwige heerschappij. Hun oogen zijn opengestaan. Zij zien nu pas zuiver. Dit is de dag, de roem der dagen, n.l. de dag van het oprichten van Gods koningsheerschappij tot verlossing van Zijn volk.

Welnu, deze psalm van Gods koningsheerschappij is nu vervuld op het Paascheest. Christus is de steen, dien de bouwlieden veracht hebben. Israel heeft Hem verworpen. Die Gods koningsheerschappij kwam vestigen en die dat op Goeden Vrijdag ook gedaan heeft. Hij heeft immers op Golgotha alle vijanden overwonnen, alle tyrannie verbroken, van Samaritanen, van Perzen, van Romeinen, van den Antichrist, van den Satan, van den dood? In Hem ligt nu de kracht der wereldoverwinning. In Hem schittert nu Gods verbondstrouw tot verlossing van Zijn volk. En op den Paaschmorgen, als de Heere Hem uit de dooden opwekt, is Gods koningsheerschappij gevestigd tot in eeuwigheid. De opgestane Christus is daarvan het bewijs. Zijn vernedering is voorbij. Zijn verhooring is begonnen. Hij is nu de hoeksteen, die de glorie en de schittering van Gods tempel bepaalt.

Wie Hem gezien heeft op den Paaschmorgen, ziet, wat hij nog nooit gezien heeft, Gods eeuwige koningsheerschappij over de wereld, over alle vijanden. En zie, op het Paascheest komt nu ook de groote omkeer onder Israël. Het is nu de rest der verkiesing, welke op het Paascheest ziet, dat Hij tot een hoofd des hoeks gelegd is, dat Hij de wereld overwonnen heeft, dat Hij de krachten heeft om alle machten neer te slaan. Zij hebben allen gezegd: Hij is het niet. Zij zagen geen gedaante of heerlijkheid in Hem. Aan het kruis heeft gansch Israel Hem verworpen. Maar nu komt de bekeering en de verbazing. Nu worden hun oogen verlicht. Nu beweenen zij hun ongeloof. Zij zien nu met oogen, waarin stomme verbazing ligt: Hij heeft de wereld overwonnen. In Hem is Gods rechterhand hoog verheven. In Hem is alle tyrannie verbroken. In Hem vangt nu de sabbath aan. Nu juichen zij: Dit werk is door Gods alvermogen, door 's Heeren hand alleen geschied. Psalm 118 is de psalm van het zich bekeerende Israel, de psalm van Petrus, van Johannes, van Thomas. De psalm van de kerk, welke op Paschen haar ongeloof belijdt en den Heere Christus als wereldoverwinnaar prijst. Dus achter het zingen van dezen psalm moet nu liggen onze bekeering. Want wij hebben Hem allemaal gekruisigd. Maar zingen wij nu op Paschen het lied onze verbazing, dat God Hem tot een hoofd des hoeks heeft gelegd? Zien wij nu op Paschen, dat Hij de wereld heeft overwonnen? Zien wij nu Gods koningsheerschappij in Hem opgericht tot in eeuwigheid? Gelooven wij nu, dat wij nimmermeer behoeven te vreezen, voor geen enkelen vijand meer behoeven te vluchten? Psalm 118 is nu de Paaschpsalm der kerk geworden. De Heere heeft ons in de ruimte gezet. Wij zijn nog omringd door vijanden. En zij trekken op tegen Jeruzalem, de stad Gods. Maar in Hem straalt ons nu op Paschen tegen Gods reddende, verlossende liefde en kracht. Wij

krijgen ruimte om den Heere te dienen. Ruimte om op te gaan tot God, de bron van vreugd. Ruimte om de aarde erfelijk te bezitten. Ruimte om eeuwig bij Hem te wonen. Als wij nu maar gelooven en opzien naar den opgestanen Heiland. Psalm 118 is het Paaschlied in de wereld van groeiende vijandschap. Maar al omringen zij U als bijen, zij zullen als doornenvuur vergaan. Al staat de gansche wereld op: Gij zult door 's vijands zwaard niet sterven, maar leven en des Heeren daan, waardoor wij zooveel heil verwerven, elk tot Zijn eer doen gadeslaan. Gods koningschap is opgericht. Zij staat nu onwankelbaar vast in dezen gezegenden Koning. Laat ieder 's Heeren GOEDHEID loven.

v. d. B.

Boekbespreking

Muus Jacobse: „Het Kind" en andere gedichten. J. H. Kok N.V., Kampen. 1949. Geb. f 3.90.

De bundel „Vuur en Wind", geschreven tijdens de jaren der bezetting, bevatte heel goede gedichten. Het leek alsof Muus Jacobse's vers een vernieuwing had ondergaan. De kleine bundeltjes die daarna verschenen losten echter deze belofte niet in. Het waren meest oudere gedichten, in nieuw verband.

Ook deze nieuwe bundel bevat als zoodanig niets nieuws. Wel zijn het voor het grootste deel dusver onuitgegeven verzen, gedicht in de jaren 1942-1945, hun geest is echter de oude. Een groot talent bezit Muus Jacobse niet, hij weet en zegt 't zelf; hij is echter eerlijk en kan een zeer gevoelig vers schrijven. Liefde is het hoofdthema van zijn gedichten. Eert uw vader en moeder, vraagt hij den kinderen, ook al zijn ze nog zoo slecht. Eens zullen ze zelf vader of moeder zijn en dan zullen ze begrijpen. Over ons allen, al zijn we nog zoo voornaam, zal eens de geschiedenis oordeelen, en ten slotte zullen wij staan voor Gods aangezicht, als Zijn zondige kinderen, met de bede:

Al wat mijn handen en mijn tong misdeden,
Sta onverborgen voor Uw aangezicht,
En al 't verleden worde eeuwig heden,
Als het mag opstaan in Uw god'lijk licht!

Deze dichter der liefde, is doodsbang voor het dogma. Hij waardeert Calvijn om zijn ijver voor Gods eer, doch mist de liefde.

Maar achter vlammeende eeuwen zien wij vaal
Het koud en strak, angstig monumentaal
Dreigend systeem, en huiveren ervan.

Muus Jacobse heeft wel een eigen toon in het kleine koor onzer hedendaagsche protestantsche dichters. Zijn dichterlijke vlucht gaat niet hoog, hij kringelt te veel boven hetzelfde terrein. Nu is hij naar Indië vertrokken en blijkbaar heeft hij eerst het goede uit zijn oude portefeuille nog willen spuien. Inderdaad zitten hier verzen tusschen, die tot het beste behooren van wat hij tot dusver publiceerde. Met de werkelijke illustreerende teekeningen van Henk Krijger is een mooi bundeltje gevormd. Zal Indië den dichter straks inspireren tot een Forscher geluid? Al lang is Muus Jacobse gebleven een dichter van grooter verwachting; of zou deze bundel dien hij als afscheid aan Holland achterlaat, zijn laatste zijn? Het zou jammer zijn, want ondanks de gebreken die zijn verzen aankleven, is hij dikwijls een sympathiek dichter, kinderlijk vroom en kinderlijk van eenvoud.

Gron.

H. S.

KERKNIEUWS

Bedankt voor:

Haren en Zuidwolde, C. P. Plooy te Uithuizen.

— NIEUWLEUSEN. Adres Kerkeraad: J. Breman, Ommervijk 73, post Den Hulst (O.). Ds H. Scholte woont: J. B. Bruijsstraat 1, post Den Hulst (O.).

De vermelding „Den Hulst (O.)" is gewenscht in verband met de postbestelling.

— BEDUM. Ds G. A. Hoekstra te Bedum hoopt op 1 Mei a.s. afscheid te nemen van zijn gemeente wegens vertrek naar Utrecht, terwijl Ds G. Spijker te Urk op 15 Mei zijn intrede te Bedum zal doen na in den morgendienst bevestigd te zijn door Prof. C. Veenhof.

— NIEUWDORP. In deze gemeente, eenmaal de standplaats van den bekenden Ds G. Doekes, hield diens zoon, Ds L. Doekes, Geref. Pred. te Hilversum, voor een kleine honderd aanwezigen een voorlichtingsrede, alhier georganiseerd door de Geref. Kerk van Goes.

Ds Doekes releveerde de ontwikkeling van de kerkgeschiedenis, met haar telkens weerkerende deformatie en reformatie en wees op den elsch van ieder, die belijdt lid van de Kerk van Christus te zijn, in gehoorzaamheid aan den oproep tot reformatie zich te houden aan de ware kerk, zooals wij die in onze confessie belijden te zijn en te herkennen aan de duidelijke kenteekenen.

In de bespreking ontstond een levendige discussie met enkele aanwezigen uit Nieuwdorp, waardoor de mogelijkheid ontstond wat nader op de concrete kerkelijke crisis der laatste jaren in te gaan.

Het was een mooie avond, waarbij zelfs een der leden van de synodocratische kerk zijn leedwezen uitsprak, dat deze rede niet was gehouden in hun eigen kerkgebouw.

— GELDEN VOOR DE ZENDING. Mr Dr J. Meulink te Enschede wijst ons erop, dat in ons nieuwe kerkelijke Handboek bij de Zending geen opgave gedaan was van

den Quaestor. Gaarne willen we in „De Reformatie" even aanvulling geven. De gelden moeten gestort worden op postgiro 442338 of op rekening bij de Twentsche Bank N.V. den „Quaestor der Gen. Kas v. d. Zending van de Geref. Kerken". Het correspondentieadres is: postbox 177, Enschede.

K. S.

— MILITAIREN KAMP WESTERBORK. De kerkeraad der Geref. Kerk te Hijken maakt de betrokken militairen, die in het kamp Westerbork gelegerd worden, er op attent, dat dit kamp ligt binnen zijn ressort.

De diensten worden te Hooghalen gehouden om 9.30 en 2.30 uur. De kerkeraad had graag bericht van de betrokken kerkeraden over de aanwezigheid hunner leden in dit kamp. Adres: Ds A. R. Bosman, Hooghalen.

— OPLEIDINGSKAMP DER LUCHTSTRIJDKRACHT (L.S.K.). De Kerkeraad der Geref. Kerk te Winterswijk vestigt er de aandacht op, dat sinds kort bovengenoemd kamp te Winterswijk in dienst is gesteld, en verzoekt al den zusterkerken, indien één van hun leden in dit kamp wordt opgeleid, hiervan onmiddellijk mededeeling te willen doen aan den scriba: J. Jansen, Groenlooscheweg 76, Winterswijk.

— EDE (Zuid-Veluwe). Nadat de Kerkeraad van Ede in Februari 1948 voor de in Bennekom en Wageningen wonende leden der Gemeente, in Bennekom 1 kerkdienst per Zondag heeft ingesteld, moest hij in December 1948 beginnen 2 diensten per Zondag in Veenendaal te houden, waarbij overlegd werd met den Kerkeraad van Amersfoort, van welken hulp wordt ontvangen o.m. voor het catechetisch onderwijs. Enkele vrijmakingen hebben plaats gehad, zoodat her-instituering van de Kerk van Veenendaal eertijds kan worden verwacht. Op 27 Maart j.l. is voor het eerst in Lunteren een kerkdienst gehouden, in het Jongensinternaat aan de Dorpestraat bij br. v. Neutegem, waar 34 kerkgangers den Dienst des Woords bezochten. We zijn dankbaar, dat het werk der vrijmaking op de Zuid-Veluwe voortgaat. Als vacante gemeente moet de Kerk van Ede voor deze zes diensten, per Zondag 2 predikanten (of proponenten) zoeken, die kunnen voorgaan. Vooral bij dezen stand van het Kerkelijk leven is dat noodzakelijk. Het is dan ook geen wonder, dat de Gemeente verlangt naar het tijdstip, dat de Koning der Kerk haar een eigen herder en leeraar zal zenden.

Wij vestigen de aandacht van de vacantiegangers te Bennekom (Wageningen), Ede en Lunteren op de Kerkdiensten in die plaatsen.

— VAN KERKELIJKE GOEDEREN EN KERKELIJKEN STIJL. Reeds sedert de vrijmaking tracht de Geref. Kerkeraad te Zwolle met den syn. aldaar te komen tot een regeling inzake de kerkelijke goederen. Dat de zaak langer loopt, dan gewenscht is, zult U begrijpen wanneer U wet, dat de syn. kerkeraad eerst op 10 Januari 1949 antwoordde op een brief, die hem op 10 April 1947 gezonden was. Na in dit antwoord zijn pretentie te hebben gehandhaafd eigenaar te zijn van alle kerkelijke goederen en uitgesproken te hebben niet verplicht te zijn tot verdeling ervan, verklaart de syn. raad zich in principe bereid „in een poging om zijn zusterkerk te Enschede te helpen", om de Plantagekerk geheel gratis of door symbolischen verkoop ter beschikking te stellen, echter o.m. op deze conditie, dat dit aanbod eerst van kracht wordt en de besprekingen eerst geopend worden, indien de Geref. Kerk te Enschede aan de synodocratische aldaar een soortgelijk aanbod doet, waarop overeenstemming wordt bereikt. Uit het antwoord, dat de Geref. Kerkeraad op dit eenerzijds verbijldende, maar anderzijds zeer wonderlijke voorstel gaf, citeren we het volgende:

„Dat Uw Raad de realisering van Uw aanbod afhankelijk stelt van het tot stand komen van een minnelijke schikking te Enschede, verwondert de Kerkeraad zeer. Immers, het kan Uw Raad bekend zijn, dat de (Vrijgemaakte) Gereformeerde Kerk van Enschede aan de (Gebonden) Gereformeerde Kerk aldaar bij herhaling een zeer serieus voorstel heeft gedaan, teneinde tot een minnelijke schikking te geraken.

Dit voorstel hield in: alle kerkelijke goederen pondsgewijze te verdelen tussen beide kerken, waarbij als basis zou worden aangenomen het zielenal van de tot deze kerken op het moment der vrijmaking behorende leden, welke verhouding tussen Vrijgemaakt en Gebonden ongeveer 4200 tegen 1500 was. Uw zusterkerk te Enschede echter heeft dit haar gedane aanbod steeds afgewezen.

Hiertegenover moet de Kerkeraad nadrukkelijk opmerken, dat hem Uwerzijds nimmer zelfs het aanbod is gedaan om te spreken over, of te komen tot een minnelijke schikking tussen Uw Kerk en de zijne.

Ten overvloede accentueert U een en ander nog in de 1e en 2e alinea van Uw schrijven, waarin U opmerkt, dat Uw Raad alle kerkelijke goederen bezit en „dit eigendomsrecht hem bij de thans bestaande jurisprudentie niet met kans op goed gevolg kan worden betwist".

Voorts schrijft U, dat „U zich niet op het standpunt stelt enige verplichting te hebben, tot verdeling der kerkelijke goederen over te gaan, daar zulks het goed recht der Kerksecheuring implicite zou erkennen, hetgeen allerminst de bedoeling is".

Dit alles overwegende, kan de Raad onzer Kerk Uw aanbod niet anders zien dan als een blote handelstransactie".

Het slot van den brief is te mooi om U er niet een gedeelte van door te geven. Hier vindt men kerkelijken stijl: „Onze Kerkeraad verwondert zich over het feit, dat Uw laatstontvangen schrijven (in tegenstelling met een voorafgaand schrijven, Red.) in het geheel niet spreekt van Jezus Christus, de Koning der Kerk, doch dat deze brief alleen kille zakelijkheid ademt, met verzwijging van de „Enige, van God gegeven Zaligmaker, Jezus Christus, Die de Koning is der Kerk en derhalve ook de Koning, Wien de zeggenschap toekomt over de kerkelijke goederen.

Het moet ons van het hart, dat U in Uw brief geheel en al hebt nagelaten, deze zaak te brengen op een ander en hoger niveau, d.w.z. in het gezichtsveld van de Here Jezus Christus, de Koning der Kerk.

Wellswaar verwijst U naar de thans bestaande jurisprudentie, welke volgens Uw mening U in het onbetwist bezit der kerkelijke goederen laat, doch onze Kerkeraad